Gemeenten, laat het platteland niet in de steek

Gebruik uw invloed. Voorkom dat het platteland leegloopt.

Stelt u zich eens voor.

Dat u over tien jaar door het buitengebied van uw gemeente rijdt. Boerderijen die al generaties lang het landschap bepaalden, staan leeg. Erven waar altijd bedrijvigheid was, zijn stil. De trekker heeft plaatsgemaakt voor een gesloten hek. De boer die jarenlang voedsel produceerde en het landschap beheerde, is verdwenen. Kinderen die het familiebedrijf wilden voortzetten, hebben hun toekomst noodgedwongen elders gezocht.

Dorpshuizen krijgen steeds minder vrijwilligers. Sportverenigingen verliezen leden. Lokale ondernemers zien hun omzet teruglopen. Scholen komen onder druk te staan. Niet omdat het platteland daarvoor heeft gekozen, maar omdat beleid langzaam het fundament onder onze dorpen en kernen heeft weggeslagen.

Dit is geen doemscenario.

Dit is een toekomst die akelig dichtbij is.

De stikstofbrief van minister Van Essen van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur heeft in de agrarische sector ingeslagen als een bom. In heel Gelderland heerst onzekerheid, maar nergens wordt die harder gevoeld dan aan de keukentafels van boeren- en tuindersgezinnen. Daar gaat het niet over stikstofmodellen, beleidskaarten of percentages. Daar gaat het over gezinnen die vrezen hun thuis te verliezen, familiebedrijven die al generaties bestaan en kinderen die zich afvragen of zij ooit nog het bedrijf van hun ouders kunnen voortzetten.

Dit gaat allang niet meer alleen over boeren en tuinders.

Dit gaat over de toekomst van onze dorpen en kernen. Over de leefbaarheid van het platteland, van ons platteland. Over de voedselzekerheid van Nederland. En over de vraag welk landschap en welke samenleving wij willen nalaten aan onze kinderen en kleinkinderen.

Als LTO Noord-, Oost- en West-Achterhoek maken wij ons grote zorgen. Niet omdat enkele bedrijven worden geraakt, maar omdat complete landbouwgebieden in Gelderland als stikstofgevoelig zijn aangemerkt. Wanneer deze plannen werkelijkheid worden, dreigt een historische kaalslag op het platteland. Wat generaties lang met vakmanschap, ondernemerschap en liefde voor het land is opgebouwd, dreigt in enkele jaren te verdwijnen.

En daarmee verdwijnt veel meer dan alleen landbouw.

Met iedere boerderij die stopt, verdwijnt een gezin. Een werkgever. Een ondernemer. Een vrijwilliger bij de sportvereniging. Een bestuurslid van de buurtvereniging. Een mantelzorger. Een buur waarop altijd een beroep kon worden gedaan. Juist deze mensen vormen het sociale fundament van onze dorpen. Wanneer zij verdwijnen, ontstaan gaten die niet eenvoudig meer worden opgevuld.

Ook de economische gevolgen zijn enorm. Loonwerkers, mechanisatiebedrijven, dierenartsen, veevoerbedrijven, transporteurs, installateurs, accountants en vele andere ondernemers zien hun werk verdwijnen. De economische motor van het platteland begint langzaam stil te vallen. Waar vandaag nog trekkers rijden, ondernemers investeren en kinderen spelen op boerenerven, dreigen morgen lege erven, gesloten staldeuren en bedrijven die voorgoed verdwijnen.

Misschien nog wel het meest aangrijpend is de menselijke kant. De voortdurende onzekerheid sloopt boerengezinnen. Onderzoek van TABOER onder leden van LTO Noord laat zien dat één op de drie boeren kampt met veel stress en dat een aanzienlijk deel ernstige mentale klachten ervaart. Achter die cijfers schuilt een werkelijkheid van slapeloze nachten, uitgestelde investeringen en gezinnen die iedere dag opnieuw leven met de vraag of hun levenswerk nog een toekomst heeft.

De landbouw is bovendien van onschatbare waarde voor Gelderland. De sector biedt werk aan ongeveer 100.000 mensen en vormt een belangrijke economische pijler van onze provincie. Maar misschien nog belangrijker is wat niet in economische cijfers is uit te drukken.

Boeren hebben het Gelderse landschap gemaakt tot wat het vandaag is. Zij onderhouden het buitengebied, beheren de open ruimte en produceren iedere dag voedsel van de hoogste kwaliteit. Zonder boeren verandert niet alleen het landschap. Dan verdwijnt ook een belangrijk deel van de identiteit van Gelderland. Een landschap zonder boeren is geen levend landschap meer.

Wij boeren en tuinders voelen ons verantwoordelijk voor onze omgeving. Iedere dag produceren wij voedsel, beheren wij het landschap en investeren wij in een duurzame toekomst. Dat doen wij met passie, vakmanschap en liefde voor ons familiebedrijf. Juist daarom doet het pijn dat al deze inzet dreigt te worden weggevaagd door beleid dat is gebaseerd op een modellenwerkelijkheid, terwijl de maatschappelijke gevolgen nauwelijks lijken mee te tellen.

Daarom doen wij een dringend beroep op onze gemeentebesturen.

Kijk verder dan kaarten, modellen en percentages. Kijk naar de mensen achter de bedrijven. Zie wat er werkelijk op het spel staat: de leefbaarheid van uw dorpen en kernen, de kracht van uw lokale economie, de voedselproductie en de toekomst van duizenden gezinnen.

Gemeenten zullen als eerste de gevolgen van dit beleid ondervinden. Niet in rapporten of modellen, maar in leegstaande boerderijen, verdwijnende familiebedrijven, minder werkgelegenheid, teruglopende voorzieningen en dorpen en kernen die langzaam hun vitaliteit verliezen.

U bent misschien niet degene die dit beleid heeft opgesteld, maar u bent straks wél de bestuurder die aan uw inwoners moet uitleggen waarom bedrijven verdwijnen, gezinnen

vertrekken en het platteland langzaam leegloopt. Juist daarom vragen wij u om niet langs de zijlijn te blijven staan.

Benut uw bestuurlijke positie en uw invloed. Laat uw stem krachtig horen, zowel richting de Provincie Gelderland als richting het kabinet en de Tweede Kamer. Maak duidelijk dat dit beleid niet alleen de agrarische sector treft, maar de leefbaarheid, de economie, de voedselzekerheid en de sociale samenhang van uw gemeente ernstig onder druk zet.

Vraag niet om kleine aanpassingen, maar spreek u uit tegen beleid dat het toekomstperspectief van honderden boeren- en tuindersgezinnen wegneemt. Pleit voor beleid dat boeren en tuinders onderdeel maakt van de oplossing, in plaats van hen uit het landschap te laten verdwijnen.

Wij vragen u om, samen met andere gemeenten, alles in het werk te stellen om deze plannen van tafel te krijgen. Juist gemeenten kennen hun inwoners, hun ondernemers en hun buitengebied als geen ander. Uw stem kan het verschil maken.

De keuzes die vandaag worden gemaakt, bepalen hoe Gelderland er over tien of twintig jaar uitziet.

Willen wij straks nog een provincie met levendige dorpen en kernen, sterke familiebedrijven en een landbouwsector die voedsel produceert voor miljoenen mensen?

Of moeten wij onze kinderen en kleinkinderen uitleggen dat wij hebben toegekeken terwijl het platteland langzaam leegliep?

De tijd om af te wachten is voorbij.

De tijd om verantwoordelijkheid te nemen is nu!

Niet alleen voor de boeren en tuinders van vandaag, maar voor de leefbaarheid van uw gemeente, de voedselvoorziening van morgen en de generaties die na ons komen.

Voorkom dat het te laat is.

Laat het platteland niet in de steek.

Wij nodigen u van harte uit om met ons in gesprek te gaan. Niet wanneer de besluiten al zijn genomen, maar nu er nog keuzes gemaakt kunnen worden. Want wat eenmaal verloren is gegaan, krijgt u niet zomaar terug. De keuzes die u vandaag maakt, bepalen hoe Gelderland er morgen uitziet.

Met vriendelijke groet,

Namens de besturen van

LTO Noord-Achterhoek LTO Oost-Achterhoek LTO West-Achterhoek